

ogsaa et oeconomisk Spørgsmaal, som bør tages i Betragtning. Anskaffelsen af nye Lærebøger, oplagte i et ringe Antal, giver en stor Beskosning for dem, som skulle bruge Bøgerne. Allerede i de lærde Skoler, hvor Apparatet i Forhold til det Udbytte, det giver, har en langt ringere Betydning, er det umaadeligt bebyrdende for Børn af fattige Forældre, naar der hvert Dieblit laves en ny Lærebog, fordi en ny Lærer nu synes bedre om det System, han bruger, naagtet det maaskee ikke er meget bedre end det, hans Formand brugte. Han skal lave sig en lille Fortjeneste; han afslutter derfor en Contract med en Boghandler og faaer denne Boghandler til at trykke nogle Exemplarer af sin Lærebog, og han tvinger Børnene til at betale den kostbart, fordi der kun kan trykkes faa Exemplarer. Det er Følgen af et saa vrangt System som kostbare, lidet søgte og lidet lærte Lærebøger; arbeid derimod hen paa det Modsatte, gode Lærebøger, oplagte i et stort Antal, kjøbte af Mange til ringe Priis, saa udbreder Undervisningen sig igjennem Bøgerne. Jeg for min Part skal stemme imod dette Forslag paa ethvert Trin, det er mig hjært, at Forslagsstilleren har bragt det frem, fordi det er en Sag, som af og til trænger til at komme frem og belyses, navnlig for at godtgjøre, at vi maae komme ud af dette Chaos, hvori vi befinde os, og som Regjeringen i en lang Tid har holdt os i, men Sagen i sig selv, fremstillet saaledes som ffeet er, bør efter min Mening ikke gaae videre.

Gram: Ja, efter hvad der blev udtalt af den sidste ærede Taler, kunde jeg meget godt frasalde Ordet; thi han har i alle Henseender udtalt min Mening om det foreliggende Forslag; imidlertid skal jeg dog tillade mig et Par Bemærkninger med Hensyn til den Motivering, den ærede Forslagsstiller fremsatte, og som synes mig ligesom at staae i Modstrid med det Forslag, han har fremlagt her. Han har nemlig yttret, at Skolelærerne ønske saa stor Frihed, som kan stemme med det Bestaaende. Ja, det tvivler jeg ikke om, det ønsker vistnok enhver Skolelærer, og det ville vi vistnok ogsaa Alle indrømme dem, men det staaer ikke i Loven; der staaer derimod i Lovforslagets § 1, at „enhver hidtil gjældende Autorisation af

hvilken som helst Læres eller Læsebog bliver herved aldeles ophævet“. Altsaa tilskriver man virkelig, hvis man antager denne Lov, Skolelærerne en langt større Frihed, end der kan stemme med det Bestaaende. Han har dernæst sagt, at Loven gjælder kun Bøger, som ere autoriserede; men hvor staaer det i Loven? Der staaer jo netop i den samme Paragraph, at det gjælder hvilken som helst Bøger; der kunde altsaa, dersom denne Lov gif igjennem, Intet være iveien for, at Skolelæreren brugte s. Ex. Mormonsbøger som Læsebøger. Han har desuden ogsaa sagt, at man skulde henholde sig til Forældrenes Onsker om, hvilke Bøger de helst vilde have, at Børnene skulde bruge. Jeg tør frit spørge enhver Skolelærer, som her er tilstede, og hvis jeg havde alle Skolelærere samlede omkring mig, spørge dem alle, om de kunde være tjente med i en Skole at have en saadan Indretning, at enhver Fader eller Moder havde Lov til at bestemme, hvilken Bog deres Børn skulde undervises efter. Jeg har selv prøvet at være Skolelærer, eller idetmindste undervist i Religion i mange Aar, ligesom ogsaa i Læsning og andre Sag, men jeg gad dog vist, hvilken Lærer der skulde kunne bringe Børnene frem, naar enhver Fader eller Moder kunde have Lov til at sige: den Bog skal Du undervise mit Barn efter. Jeg troer virkelig, at dette Lovforslag er saa urimeligt og saa ubetimeligt, som det i enhver Henseende kan være, og jeg skal stemme mod det til det Øverste.

H. Hansen: Naagtet jeg vel kunde ønske en Reform i vort Skolevæsen, og som vist Alle ønske, saa kan jeg dog paa ingen mulig Maade tiltræde dette Lovforslag, og jeg skal ikke opholde mig ret længe for at imødegaae det, thi jeg troer, det er ganske unødvendigt og overflødigt. Jeg har en saa lang Erfaring, at jeg troer nok jeg tør beraabe mig paa, at jeg kender en lille Smule til Skolevæsenet, da jeg nu har været Skolelærer i 26 Aar, men jeg troer slet ikke, det er nødvendigt at imødegaae dette Forslag; jeg ønsker nok en Frihed, men en begrændset Frihed, ingenlunde en saa ubegrændset Frihed i Undervisningen, som dette Lovudkast gaaer ud paa; jeg har aldrig følt noget Tryk udvortes fra, hverken med Hensyn